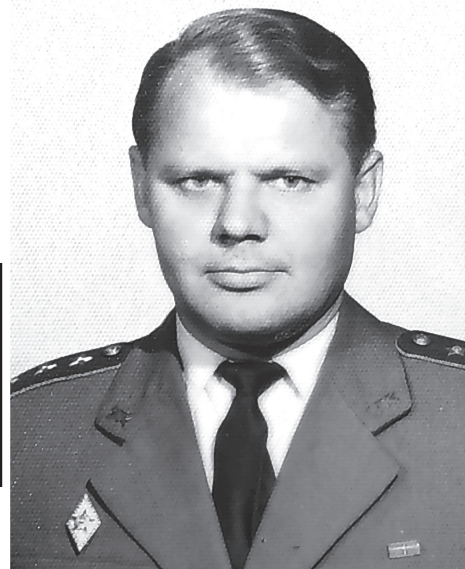




NEB
NEMZETI EMLÉKEZET BIZOTTSÁGA



PINCZÉS ISTVÁN, DR.

1924. január 25. Mezőkeresztes, Borsod vármegye -
2008. december 4. Budapest

1939. szeptember 6.-1942. szeptember 15. között Csepelen a Weiss Manfréd Acél- és Fémművek Rt.-nél volt lakatostanonc. 1942. szeptember-1944 között a Dunai Repülőgépgyár Rt.-nél, majd ismét korábbi munkahelyén (amelynek nevét 1950-ben Rákosi Mátyás Vas- és Fémművekre változtatták) dolgozott lakatosként 1952. februárig.

1945-ben belépett a Magyar Kommunista Párta, az 1948-ban megalakult Magyar Dolgozók Pártjának 1951-ben lett a tagja. 1951. május 2.-1951. augusztus 1. között a tartalékos tüzértiszti tanfolyam hallgatója volt, augusztus 1-jén avatták alhadnaggyá. 1952. február 15.-1953. április 11. között elvégezte a Bírói és Államügyészi Akadémiát, 1953. május 4.-július 4. között a Honvédelmi Minisztérium (HM) Igazságügyi Csoportfőnökség hadbírói tanfolyamát. 1953. július 4.-december 31. között a HM Miniszteri Irodán fegyelmi előadó (a hadnagyi rendfokozatot átugorva 1953. július 6-tól főhadnagyként), 1953. december 31.-1955. február 14. között a Katonai Felsőbíróságon segédtiszt, ezt követően 1955. február 14.-június 23. között a Budapesti Katonai Bíróságon, majd 1955. június 23.-1957. március 4. között egy meg nem nevezett helyen volt hadbíró. 1956. november végén „részt vett a katonai bírói szervben belül az MSZMP megszervezésében”.

1957. március 4.-1959. május 15. között a Győri Katonai Bíróságon szolgált ítélembíróként és elnökhelyettesként, 1957. április 1-től századosi rendfokozatban. 1959. március 14-én az Eötvös Loránd Tudományegyetemen állam- és jogtudományi doktorrá avatták. 1959. május 15-től a Budapesti Katonai Bíróságra helyezték hadbírónak.

1959. július 3-án egy „szolgálati útról visszatérőben a vele együtt utazó katonai ügyésszel együtt [...] italoztak, polgári személyeket bántalmaztak”, ezért fegyelmi eljárás során július 31-ével ítélembírói beosztásából felmentették, augusztus 15-én tartalékállományba helyezték, valamint az MSZMP-ből is kizárták. 1959. augusztus-szeptemberben a Közért Vállalatnál lakatosként, 1959. szeptembertől a Budapest Helyőrség Parancsnokságon jogtanácsosként dolgozott.

1961. szeptemberben visszavették az MSZMP-be, 1963. májusban pedig korábbi rendfokozatával a hivatásos tiszti állományba is. 1963. május 15.-október 1. között a HM Pénzügyi Csoportfőnökségen munkaügyi jogi főtiszt, 1963. október 1.-1965. augusztus 1. között a HM Pénzügyi Szolgálat Főnökség Jogi Alosztályán jogi főtiszt, 1965. augusztus 3.-1972. június 1. között ugyanott alosztályvezető volt. 1965. december 31-én őrnaggyá, 1969. november 7-én alezredessé léptették elő. 1972. június 1-jétől 1980. december 1-jei nyugállományba vonulásáig a HM Jogi és Igazgatási Főosztály Jogi Képviselési Osztály Magyar-Szovjet Vegyes Bizottságán szolgált mint a magyar tagozat titkárságvezetője, később mint főtiszt.



Az 1956-os forradalmat követő kádári megtorlás során, ahogy egy 1962-es kérelmében maga is írta, „mint hadbíró elsőnek tárgyaltam a statáriális ügyeket. (Miskolc és egyéb helyeken.)” Az első ítéletek végrehajtásakor személyesen intézkedett. 1956. december 15-én statáriális büntetőeljárásban halálra ítélte Nagy Andrást és Soltész Józsefet. Soltészt aznap Miskolcon kivégezték, Nagy ítéletét a Magyar Népköztársaság Elnöki Tanácsa kegyelemből életfogytig tartó börtönbüntetésre enyhítette. Jakab Andrást 1957. január 10-én ítélte halálra, s másnap Miskolcon kivégezték. Hullár Gábort 1957. január 24-én sújtotta halálbüntetéssel, akit – miután a Magyar Népköztársaság Elnöki Tanácsa kegyelmi kérvényét elutasította – 1957. február 7-én Miskolcon kivégeztek.

Bóna Zsigmondot, Héder Gézát, Katona Sándort, Rudas Andrást és Szutter Jánost 1957. február 12-én ítélte halálra. Bónát és Katonát még aznap kivégezték Budapesten, Héder, Rudas és Szutter ítéletét a Magyar Népköztársaság Elnöki Tanácsa kegyelemből életfogytig tartó börtönbüntetésre enyhítette. Ifj. Császár Józsefet 1957. április 5-én ítélte halálra, akit – miután a Magyar Népköztársaság Elnöki Tanácsa kegyelmi kérvényét elutasította – 1957. április 12-én Győrött kivégeztek. Távollétükben Kovács Istvánt, Leiner Lajost, Nánási Józsefet és Tóth Istvánt ítélte halálra Győrött 1957. december 24-én. Másodfokon dr. Szimler János tanácsa helybenhagyta az elmarasztalásokat 1958. március 11-én.

Kocsis Sándort tizennégy évi börtönbüntetésre ítélte 1957. február 20-án. Ezt másodfokon dr. Sömjén György tanácsa halálbüntetésre súlyosbította 1957. március 18-án, s Kocsist szeptember 4-én kivégezték. Berta Józsefet első fokon életfogytig tartó börtönbüntetésre ítélte 1957. november 2-án. Az elmarasztalást másodfokon dr. Szimler tanácsa 1957. december 10-én halálbüntetésre súlyosbította, s az ítéletet 1958. január 2-án Budapesten végrehajtották.

KITÜNTETÉSEI

Munkás-Paraszt Hatalomért Emlékérem (1957)
Haza Szolgálatáért Érdemérem arany fokozata (1967)
Szolgálati Érdemérem 10 év után (1967)
Szolgálati Érdemérem 15 év után (1972)
Szolgálati Érdemérem 20 év után (1977)
Haza Szolgálatáért Érdemérem arany fokozata (1978)
Szolgálati Érdemérem 25 év után (1980)
Haza Szolgálatáért Érdemérem arany fokozata (1980)

FORRÁSOK, IRODALOM

Honvédelmi Minisztérium Hadtörténeti Intézet és Múzeum Központi Irattár 53219.
1956 kézikönyve. III. Megtorlás és emlékezés. A kézikönyv főszerkesztője Hegedűs B. András, a kötetet szerkesztette Kende Péter. 1956-os Intézet, Budapest, 1996. 21., 29–31., 34., 57., 76., 243., 253., 255., 274., 293–294.
Eörsi László: *1956 mártírjai. 225 kivégzett felkelő. Budapest a forradalom napjaiban.* Szentpétery Tibor fotóival. Rubicon-Ház, Budapest, 2006. 27., 32., 42., 84., 89., 93., 99., 178.
Zinner Tibor: Halálos évtized a „Népköztársaság nevében!”. A Legfelsőbb Bíróság halálos ítéletei 1957. január 14. és 1966. október 13. között, In „*A Köztársaság nevében!*”. *Pálinkás György emlékkönyv.* Szerkesztette Balla Judit-Borbély Zoltán-Koltay András. Rejtjel Kiadó, Budapest, 2007. 264.
Zinner Tibor: Utak és tévutak a XX. századi magyar felsőbbbíráskodás káderpolitikájában '56 után. In *A Kúria és elnökei III.* A kötetet szerkesztette Bódiné dr. Beliznai Kinga. HVG-ORAC Lap- és Könyvkiadó Kft., Budapest, 2015. 177., 179., 181., 183.